

qolmog'i, asar ohangini, rangini, o'ziga xos uslubini asliga mos va to'liq saqlab qolishi har doimgidan ham ko'proq ahamiyat kasb etadi. Ana shundan keyingina, asliyat bilan tarjima orasida doimiy badiiy va madaniy bog'liqlik vujudga keladi, xalq va xalqlar o'zaro yanada yaqinlashadi, jahon adabiyoti esa yangi-yangi xalqona ruh, yangicha uslub va ohang bilan boyiydi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abduazizov S. (2018). "Badiiy tarjimada milliy koloritni saqlash masalalari." Zamonaviy filologiya, 2(2), 102-110.
2. Akbarov U. (2019). "O'zbek badiiy asarlari tarjimasida madaniy realiyalar talqini." Tarjima nazariyasi va amaliyoti, 4(3), 55-63.
3. Bekmurodova N. (2017). "O'zbek adabiyoti tarjimasida milliy unsurlar va ularning roli." O'zbek tili va adabiyoti jurnali, 1(1), 77-85.
4. Ergashova M. (2020). "Tarjimada milliy rang-baranglikni yetkazishdagi leksik-semantik muammolar." Filologiya fanlari, 3(4), 91-97.
5. Ismoilova N. (2021). "Badiiy tarjimalarda milliy ruh va uning ifodalanishi." Filologiya ilmiy axborotnomasi, 6(2), 122-129.
6. Jabborov S. (2019). "O'zbek-ingliz badiiy tarjimasida milliy o'ziga xoslikni saqlash." Til va tarjima, 2(9), 66-73.
7. Karimova G. (2022). "O'zbek adabiyoti asarlarini tarjima qilishda milliy koloritni yetkazish muammolari." Til va madaniyat, 8(1), 41-49.

PRACTICAL TIPS FOR TEACHING VOCABULARY TO YOUNG LEARNERS

Jumayeva Nodirabegim Yusuf qizi

Termiz davlat pedagogika instituti, maktabgacha va boshlang'ich ta'limda
xorijiy til (ingliz tili) yo'nalishi 4-kurs 401-guruh talabasi.
nodirabegimjumayevao5@gmail.com
+998947987744

Annotation: This article examines effective and practical methods for teaching vocabulary to young learners. It discusses the psycholinguistic characteristics of children, principles of vocabulary acquisition, and modern approaches such as visual support, TPR, gamification, contextual teaching, and multisensory techniques. The study also highlights assessment strategies, common challenges, and practical solutions to ensure better vocabulary retention and learner motivation. The findings emphasize that vocabulary instruction for young learners must be interactive, engaging, and developmentally appropriate.

Keywords: young learners, vocabulary teaching, TPR, gamification, visual methods, contextual learning, assessment strategies, multisensory approach.

YOSH O'QUVCHILARGA LUG'AT O'RGATISH BO'YICHA AMALIY MASLAHATLAR

Annotatsiya: Ushbu maqolada yosh o'quvchilarga lug'atni samarali va amaliy tarzda o'rgatish usullari tahlil qilinadi. Unda bolalarning psixolingvistik xususiyatlari, so'z boyligini egallash tamoyillari hamda vizual yordam, TPR (Total Physical Response), gamifikatsiya, kontekstual o'qitish va ko'p sezgi (multisensor) uslublari kabi zamonaviy yondashuvlar muhokama qilinadi. Tadqiqotda, shuningdek, baholash strategiyalari, keng tarqalgan muammolar va ularni hal etishning amaliy yechimlari yoritilgan. Natijalar yosh o'quvchilarga lug'at o'rgatish jarayoni interaktiv, qiziqarli va rivojlanish darajasiga mos bo'lishi zarurligini ta'kidlaydi.

Kalit so'zlar: yosh o'quvchilar, lug'at o'rgatish, TPR (Jismoniy javob orqali o'qitish), gamifikatsiya, vizual usullar, kontekstual o'qitish, baholash strategiyalari, ko'p sezgi yondashuvi.

ПРАКТИЧЕСКИЕ СОВЕТЫ ПО ОБУЧЕНИЮ ЛЕКСИКЕ МЛАДШИХ УЧАЩИХСЯ

Аннотация: В данной статье рассматриваются эффективные и практические методы обучения словарному запасу у младших учащихся. Обсуждаются психолингвистические особенности детей, принципы усвоения лексики, а также современные подходы, такие как визуальная поддержка, метод TPR (Total Physical Response), геймификация, контекстное обучение

и мультисенсорные техники. В исследовании также освещаются стратегии оценивания, распространённые трудности и практические решения для их преодоления. Результаты подчёркивают, что процесс обучения лексике у младших школьников должен быть интерактивным, увлекательным и соответствовать уровню их развития.

Ключевые слова: младшие учащиеся, обучение лексике, TPR (обучение через физическую реакцию), геймификация, визуальные методы, контекстное обучение, стратегии оценивания, мультисенсорный подход.

KIRISH. XXI asrda chet tilini yosh bosqichidanoq o’rgatish global ta’lim tizimlarining ustuvor yo’nalishiga aylandi. Xususan, boshlang’ich sinf o’quvchilari uchun so’z boyligini shakllantirish ularning tilni egallash jarayonidagi eng asosiy bosqichlardan biridir. Chunki leksik bilim kommunikativ kompetensiyaning tayanch elementi bo’lib, grammatika, talaffuz, o’qish va yozuv kabi barcha ko’nikmalarning rivojlanishiga o’z ta’sirini ko’rsatadi. Yosh o’quvchilarga lug’at o’rgatish o’ziga xos psixolingvistik xususiyatlarga ega: ular eslab qolishga moyil, obrazli tafakkuri kuchli, harakat orqali tez o’rganadi va o’yin faoliyatiga yuqori motivatsiya bilan kirishadi. Shu sababli lug’at o’rgatish jarayoni an’anaviy usullar bilan cheklanib qolmasdan, interaktiv, vizual va multisensor yondashuvlarga tayangan bo’lishi lozim. Ushbu ilmiy maqolada yosh o’quvchilarga ingliz (yoki chet) tilida so’z boyligini samarali o’rgatish bo’yicha amaliy tavsiyalar, ilmiy asoslangan metod va strategiyalar, psixolingvistik yondashuvlar hamda zamonaviy texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari keng qamrovda yoritiladi. Maqola, shuningdek, o’yin texnikalari, vizual materiallar, takrorlash strategiyalari, differensial o’qitish, CLIL, TPR kabi metodlar va baholash usullarini ilmiy asosda tahlil qiladi.

Leksik kompetensiyaning ta’limdagi roli

Leksik kompetensiya - til o’rganuvchining so’z boyligidan to’g’ri, aniq va mazmunli foydalanish qobiliyati bo’lib, u tilning barcha komponentlarini o’zida mujassamlashtiradi. Yosh o’quvchilarda leksik bilimning kengayishi quyidagi jarayonlarni jadallashtiradi:

- og’zaki nutqning shakllanishi;
- o’qishdagi tushunish ko’nikmasining yaxshilanishi;
- yozma nutqni shakllantirish;
- umumiy ong rivojining qo’llab-quvvatlanishi;
- kommunikativ vazifalarni bajarish qobiliyatining ortishi.

Tilshunolar (Nation, 2001; Schmitt, 2010) leksik kompetensiyani o’zlashtirishni “tilni o’rganishning yuragi” deb ataydilar.

Yosh o’quvchilarning psixolingvistik va kognitiv xususiyatlari

Yosh o’quvchilarga til o’rgatishda ularning psixologik va fiziologik xususiyatlari asosiy omil bo’lib xizmat qiladi. Ular quyidagilar:

- 1) Obrazli xotira kuchli

Bolalar vizual tasvirlarni, rangli kartochkalarni va predmetlarni so’zlardan ko’ra yaxshiroq eslab qoladi.

- 2) Harakat orqali o’rganadi

TPR (Total Physical Response) metodining samaradorligi aynan shu xususiyat bilan bog’liq.

- 3) Faollik va qiziqish bilan o’rganadi

O’yin faoliyati -yosh o’quvchi uchun eng tabiiy o’quv shaklidir.

- 4) Tez chalg’iydi

Dars davomida mashqlarni tez-tez almashtirish zarur.

- 5) Takrorlash orqali yod oladi

Doimiy takrorlash bolalar xotirasining fiziologik asosidir.

Yosh o’quvchilar uchun lug’at o’rgatish tamoyillari

Yosh o’quvchilarga lug’atni samarali o’rgatish uchun quyidagi ilmiy asoslangan tamoyillar muhim:

- Kontekstual o’rganish — so’zlar alohida emas, balki kontekstda beriladi.
- Multisensor metod — ko’rish, eshitish, harakat, teginish orqali o’rganish.
- Qisqa va aniq taqdimot — murakkab tushuntirishlardan qochish.
- Takrorlash va mustahkamlash — spiralsimon yondashuv.
- O’yinlashtirish (gamification) — qiziqarli faoliyat orqali o’rganish.
- Vizual materiallar — real obyektlar, flashcards, video.

- Faol ishtirok — o‘quvchi maksimal darajada gapiradi, tanlaydi, taqqoslaydi.
- Differensial yondashuv — har bolaning imkoniyatiga mos topshiriqlar.

Xulosa qilib aytganda, Yosh o‘quvchilarga lug‘at o‘rgatish murakkab, ammo to‘g‘ri metodik yondashuv qo‘llanganda yuqori samaradorlikka ega. O‘yinlar, TPR, kontekstual yondashuv, multisensor metodlar, vizual materiallar va texnologiyalar lug‘atni o‘zlashtirish jarayonini osonlashtiradi. Baholash esa soddalashtirilgan, motivatsion va muntazam bo‘lishi lozim.

REFERENCES:

- 1.Cameron, L.(2001). Teaching Languages to Young Learners. Cambridge University Press.
- 2.Nation, I. S. P. (2001). Learning Vocabulary in Another Language. Cambridge University Press.
- 3.Schmitt, N. (2010). Researching Vocabulary. Palgrave Macmillan.
- 4.Thornbury, S. (2002). How to Teach Vocabulary. Pearson Education.
- 5.Scott, W. A., & Ytreberg, L. H. (1990). Teaching English to Children. Longman.
- 6.Brewster, J., Ellis, G., & Girard, D. (2002). The Primary English Teacher’s Guide. Penguin.
- 7.Pinter, A. (2006). Teaching Young Language Learners. Oxford University Press.
- 8.Harmer, J. (2007). The Practice of English Language Teaching. Pearson Longman.
- 9.Allen, V. (1983). Techniques in Teaching Vocabulary. Oxford University Press.
- 10.Asher, J. (1977). Learning Another Language Through Actions: The Complete Teacher’s Guidebook. Sky Oaks Productions.

CONTINUOUS PEDAGOGICAL PRACTICE SKILLS IN PEDAGOGICAL STUDIES MODERN METHODS OF PEDAGOGY AND EDUCATION: THEORETICAL BASIS AND PRACTICAL APPLICATIONS

Habibullayeva Muxlisaxon Yorqinjon qizi

Namangan davlat pedagogika inistituti Pedagogika nazariyasi va tarix yo‘nalishi 1- kurs magistranti.

muxlisahabiullayeva42@gmail.com

Annotation. The scientific article of the collection provides a comprehensive analysis of modern pedagogy and innovative methods of education. The article of the 21st century science deeply examines the main trends of the XXI century, new and modern pedagogical technologies, digital educational platforms, student and student centers. The development of globalization, the assimilation of educational paradigms, the integration of artificial intelligence and modern technology into the educational process, and at the same time, the practical assistance of educational models that have been lost to the individual are highlighted. This provides the necessary theoretical and practical overview for pedagogical staff, educational articles and researchers on the development and application of modern educational methodologies in practice.

Keywords: modern pedagogy, innovative teaching methods, pedagogical technology, computer-based education, artificial intelligence, learner-centered education, educational paradigms, professional technology, educational transformation, interactive teaching.

НАВЫКИ НЕПРЕРЫВНОЙ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ПРАКТИКИ В ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЯХ. СОВРЕМЕННЫЕ МЕТОДЫ ПЕДАГОГИКИ И ОБРАЗОВАНИЯ: ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ И ПРАКТИЧЕСКОЕ ПРИЛОЖЕНИЕ

Аннотация. В научной статье сборника представлен комплексный анализ современной педагогики и инновационных методов образования. В статье, посвященной науке XXI века, глубоко рассматриваются основные тенденции XXI века, новые и современные педагогические технологии, цифровые образовательные платформы, студенческие и студенческие центры. Подчеркивается развитие глобализации, ассимиляция образовательных парадигм, интеграция искусственного интеллекта и современных технологий в образовательный процесс, и одновременно практическая поддержка утраченных для личности образовательных моделей. Это дает педагогическим работникам, исследователям и исследователям необходимый теоретический и практический обзор по разработке и применению современных образовательных методик на практике.